

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 89/2011-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. marca 2011 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošikovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Jána Lubyho, Lajosa Mészároša, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti E. K., J., zastúpenej advokátom Mgr. M. Ř., Advokátska kancelária, S., ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb do Obecného zastupiteľstva obce Jablonica, konaných 27. novembra 2010, za účasti Ing. J. S., J., J. J., J., J. D., J., Mgr. J. Č., J., A. Ž., J., Ing. J. V., J., Mgr. E. K., J., I. H., J., a P. H., J, takto

r o z h o d o l :

1. Spät'vzatie sťažnosti E. K. n e p r i p ú š ť a .
2. Voľby poslancov do Obecného zastupiteľstva obce Jablonica konané 27. novembra 2010 v y h l a s u j e z a n e p l a t n é .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. decembra 2010 doručená (podaná na poštovú prepravu 8. decembra 2010) sťažnosť neúspešnej kandidátky na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva E. K. (ďalej len „sťažovateľka“), za účasti Ing. J. S., J., J. J., J., J. D., J., Mgr. J. Č., J., A. Ž., J., Ing. J. V., J., Mgr. E. K., J., I. H., J., a P. H., J., podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) pre namietanú neústavnosť a nezákonnosť volieb do Obecného zastupiteľstva obce Jablonica (ďalej len „obec“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v označených voľbách na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva kandidovala za poslankyňu obecného zastupiteľstva ako kandidát č. 11 a získala 218 platných hlasov z 972 odovzdaných hlasov vo volebnom obvode obce.

Volebný obvod obce bol v napadnutých voľbách v súlade s § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“ alebo „zákon o voľbách“) rozdelený na dva volebné okrsky, pričom dôvody sťažnosti sa týkajú volebného okrsku č. 2 a činnosti okrskovej volebnej komisie tohto volebného okrsku (ďalej len „okrsková volebná komisia“).

1. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti prezentovala dôvody a predložila dôkazy, resp. návrhy na dokazovanie pre vyslovenie neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov miestnej samosprávy, pričom okrem iného uviedla tieto, pre posúdenie veci podstatné argumenty:

„Počas sčítavania hlasov členka a predsedníčka volebnej komisie, p. H. B., manipulovala odovzdanými hlasovacími lístkami tak, že na hlasovacích lístkoch krúžkovala čísla kandidátov, pričom tak konala ako na hlasovacích lístkoch pre voľbu poslancov, tak aj

na hlasovacích lístkoch pre voľbu starostu obce. Táto manipulácia bola spozorovaná tak pozorovateľkami p. M. M. a p. E. M. ako aj ostatnými členmi okrskovej volebnej komisie.

Následne boli do volebnej komisie privolaní príslušníci policajného zboru. Pred príchodom hliadky p. H. B. najmenej jeden volebný lístok zničila roztrhaním. Do volebnej miestnosti sa dostavili príslušníci policajného zboru J. kpt. Bc. P. G. a p. B., ktorého krstné meno a hodnosť navrhovateľke nie sú známe. Následne sa do blízkosti volebnej miestnosti dostavila Mgr. J. V., trvalý pobyt: J. a kandidát na poslanca obecného zastupiteľstva p. I. H., trvalý pobyt: J., ktorý sa dal do rozhovoru s p. H. B.. P. H. B. oznámila p. I. H., že manipulovala volebnými lístkami v jeho prospech a že bola pri tomto pozorovaná. P. I. H. p. H. B. odporúčal, aby sa k činu nepriznala. Tento rozhovor počula Mgr. J. V., kpt. Bc. P. G. a p. B...

Po opísaných udalostiach opustili všetci, okrem členov okrskovej volebnej komisie, volebnú miestnosť a p. E. M. podala trestné oznámenie na Obvodnom oddelení Policajného zboru v J...

S ohľadom na uvedené má navrhovateľka za to, že pozmeňovanie hlasovacích lístkov predsedníčkou okrskovej volebnej komisie p. H. B. bolo nezákonným a neústavným postupom, ktorým bolo okrem iného mnohonásobne porušené právo na rovné volebné právo občanov Jablonice, ktorých lístky boli pozmenené. Rovnako týmto postupom bolo poškodené právo kandidátov na rovný prístup k verejným funkciám...

V závere svojej sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom „zrušil výsledok volieb do samosprávy obcí v jedinom volebnom obvode obce Jablonica.“

2. Ústavný súd uznesením č. k. PL. ÚS 23/2011-10 z 19. januára 2011 prijal sťažnosť sťažovateľky Mgr. J. V. (sp. zn. Rvp 7641/2010) v časti, ktorou napáda neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce, a sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou napáda neústavnosť a nezákonnosť volieb do obecného zastupiteľstva obce na ďalšie konanie. Zároveň týmto uznesením ústavný súd rozhodol o spojení týchto sťažností na spoločné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. PL. ÚS 23/2011.

3. Ústavnému súdu bolo 29. decembra 2011 doručené (nevyžiadané) spoločné vyjadrenie V. J. (predsedu miestnej volebnej komisie obce), A. K. (zapisovateľky miestnej volebnej komisie obce), H. B. (predsedníčky okrskovej volebnej komisie) a A. D.

(zapisovateľky okrskovej volebnej komisie). Vo svojom vyjadrení uviedli svoje názory k jednotlivým podaniam týkajúcim sa volieb v obci a v závere sťažnosti ich vyhodnotili ako „neopodstatnené a bez dôkazov“.

4. Ústavný súd podľa § 62 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) písomne vyzval 30. decembra 2010 starostku obce, aby predložila volebnú dokumentáciu týkajúcu sa volieb starostu, ako aj poslancov do miestneho zastupiteľstva obce. Volebná dokumentácia bola ústavnému súdu doručená 13. januára 2011. Z preskúmania volebnej dokumentácie vo vzťahu k sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že medzi 12 neplatnými hlasovacími lístkami pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva sa nachádza aj 1 pretrhnutý hlasovací lístok.

5. Ústavnému súdu bolo 11. januára 2011 doručené podanie osôb uvedených v bode 3 označené ako vyjadrenie k podanej sťažnosti sťažovateľky, ktoré okrem iného spochybňuje vierohodnosť a okolnosti podania sťažnosti sťažovateľky; v prílohe podania bolo predložené čestné vyhlásenie sťažovateľky z 5. januára 2011, opatrené jej osvedčeným podpisom, v ktorom uviedla, že *„uvedenú sťažnosť som osobne nepodávala. U žiadneho advokáta som nič nepodpisovala a vôbec som nedávala a nepodpísala plnú moc na zastupovanie v mojom mene vo veci podania sťažnosti na výsledky volieb do samosprávy obci v Jablonici. Sťažnosť bola podaná bez môjho vedomia a spracovaná v mojom mene.“*

6. Ústavnému súdu bolo 25. januára 2011 doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľky, ktorým v mene sťažovateľky zoberal sťažnosť v celom rozsahu späť a žiadal konanie o jej sťažnosti zastaviť.

V prílohe podania je aj listina zo 14. januára 2011 opatrená podpisom sťažovateľky a označená ako *„Spätvzatie sťažnosti pre neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb z 08.12.2010“* s týmto obsahom:

„Navrhovateľka vo veci sťažnosti týmto pre neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb v obci Jablonica týmto v celom rozsahu beriem späť sťažnosť pre neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánu miestnej

samosprávy alebo proti výsledku volieb z 08.12.2010, v ktorej som napadáam zvolenie J. S., J. J., J. D., J. Č., A. Ž., J. V., E. K., I. H., a P. H. za poslancov obecného zastupiteľstva obce Jablonica a žiadam súd, aby konanie o mojej sťažnosti zastavil.“

7. Ústavný súd uznesením sp. zn. PL. ÚS 23/2011 z 9. marca 2011 v rámci spoločného konania sťažnosť Mgr. J. V., ktorou napáda neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce, zamietol, o sťažnosti sťažovateľky rozhodol tak, že ju vylúčil na samostatné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. PL. ÚS 89/2011.

8. V rámci dokazovania v súvisiacej veci o sťažnosti Mgr. J. V. ústavný súd 21. februára 2011 v priestoroch klubu dôchodcov v obci vypočul svedkov, ktorí o okolnostiach súvisiacich so sťažnosťou sťažovateľky takto vypovedali:

Svedkyňa M. M., pozorovateľka prítomná pri sčítaní hlasov v okrskovej volebnej komisii, uviedla: *„Ako pozorovateľka som sa zúčastnila sčítavania hlasov vo volebnom okrsku č. 2. Bola som tam prítomná od momentu, keď sa vybrali hlasovacie lístky z urien až do neskoršieho incidentu, po ktorom som volebnú miestnosť opustila. ... Počas sčítavania hlasov som videla, že pani B. schováva ruku s perom pod inými papiermi asi hlasovacími lístkami niečo akoby zaznamenávala na hlasovacích lístkoch. Všimla som si, či si aj ostatní členovia komisie všimnú činnosť pani B., ale každý bol zaujatý svojou prácou. Neskôr som sa naklonila bližšie a zreteľne som videla, že urobila krížok na jednom z hlasovacích lístkov. Keď som ju upozornila, ona ten hlasovací lístok roztrhla. ... Toto sa odohralo na hlasovacích lístkoch poslancov.“*

Svedkyňa E. M. (matka sťažovateľky), pozorovateľka prítomná pri sčítaní hlasov v okrskovej volebnej komisii uviedla: *„Po príchode do volebných miestností pani B. zamkla miestnosť s tým, že sa idú sčítavať hlasy. Obálky s hlasovacími lístkami sa vysypali na stôl a šli sa otvárať. Pani D. (zapisovateľka okrskovej volebnej komisie, pozn.) sedela na jednom konci stola, odsadla si na opačný koniec, začali sa otvárať obálky a prázdne obálky odnášala pani D. do vzdialenejšej časti miestnosti na stolík. Začali sme si viacej všimáť činnosť členov volebnej komisie a pani D. ako zapisovateľky. ... Mali sme podozrenie, že tam (priestor mimo pracovného stola komisie, pozn.) pani D. niečo robí, bud*

niečo donáša, alebo odnáša, ale keďže sme boli pozorovateľky, nechceli vyrušovať. ... pani D. od stola odchádzala. Najmenej šesťkrát opustila stôl, ale konkrétne som nevidela nič iné.

Miestnosť sme opustiť nemuseli, opustili sme ju dobrovoľne potom, čo pán J. (predseda miestnej volebnej komisie v obci, pozn.) nechcel pripustiť našu pripomienku, že pani B. krúžkuje svojvoľne hlasovacie lístky, ani potom, čo túto skutočnosť oznámila pani H., a ani potom, že ich krúžkuje za prítomnosti polície a pán J. o tom nechcel spísať zápis, potom sme odišli s políciou. Došlo k tomu až pri sčítavaní hlasov za poslancov.“

K sčítavaniu hlasov svedkyňa uviedla: „Obálky otvárala aj pani B. ako predsedníčka, aj pani D. a spočítavala svoju kôpu. Pani D. takto postupovala pri starostovi aj pri poslancoch.“

Svedkyňa V. H., členka okrskovej volebnej komisie, uviedla: „Prišli pozorovateľky a presunuli si stoličky bližšie k stolu, potom sa zamklo a začalo sa sčítavanie. Pán Č. (člen okrskovej volebnej komisie, pozn.) a pani D. vysypali obálky, každý mal svoju kôpku, koľko si kto otvoril, s toľkými pracoval. Ja som mala asi 90. Rozdelili sme si ich, čo boli na starostu a čo boli na poslancov a začalo sa sčítanie. Robili sme si každý sám, nekontrovali sme jeden druhého, nemali sme ani papier, len sme si to na stôl poznamenali, a potom sme ich nahlásili do zoznamu, dokopy ich bolo 559, nedarilo sa nám ich najprv dať dokopy, alebo potom nám to nejako vyšlo a ten počet sme overovali.“

Na otázku, či aj pani D. ako zapisovateľka sčítavala hlasy, svedkyňa uviedla: „Áno, mala svoju kôpku, dokonca pomáhala aj pánovi P., lebo bol nejaký pomalší. ... pani D. bola šiesta členka komisie, ona to tam organizovala, ako a čo sa má robiť.“

Na otázku, prečo podpísala zápisnicu bez výhrad, ak zároveň podpísala vyhlásenie o možnej manipulácii volieb svedkyňa odpovedala: „Čo sa týka volieb starostu, tam bolo všetko v poriadku, o starostovi sa spisoval len súčet hlasov, nie zápisnica. Ostatné veci boli až pri poslancoch.“

Svedkyňa H. B., predsedníčka okrskovej volebnej komisie na otázku týkajúcu sa počtu členov okrskovej volebnej komisie a ich úlohy pri sčítavaní hlasov uviedla: „Šesť nás bolo aj s pani D. ... pani D. bola zapisovateľka, tak vyberala (hlasovacie lístky z obálok, pozn.), tam sa muselo robiť.“

Na otázku o údajnej manipulácii s hlasovacími lístkami svedkyňa uviedla: „K incidentu došlo, keď starostka už bola spočítaná, počítali sa poslanci. To bolo asi 22 hodín, počítali sme poslancov, robili sme, pani M. skočila k stolu, že B. krúžkuje poslancov.“

Svedok kpt. Bc. P. G. vypovedal: «Pri prechádzaní cez vestibul domu kultúry, pričom som smeroval do volebnej miestnosti, ma oslovila pani V. a upozornila ma na hlasy, ktoré bolo počuť spoza dverí – vstupu do reštaurácie a vtedy som počul časť rozhovoru, kde mužský hlas hovoril „nič Ti nedokážu, nepriznávaj sa“. Ale akého činu sa to týkalo, netuším, ani neviem, komu ten hlas patril.

Chcem ešte dodať, že potom, čo som spolu s pani V. počuli hlasy spoza dverí, vstúpili sme cez iný vchod do reštaurácie, a tam sme videli tri alebo štyri osoby, ktoré vychádzali von, a keďže kolega, ktorý tam bol so mnou, ich poznal, mi povedal, že je medzi nimi pani B. a pán, na meno ktorého si nespomínam, ale mala by mu tá reštaurácia patriť. Môžem doplniť, že čoho sa uvedený útržok rozhovoru týkal, neviem.»

9. Ústavný súd si v súvislosti s kópiou zápisnice o trestnom oznámení predloženou v prílohe sťažnosti a v súčinnosti s Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Senici (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) vyžiadal informáciu od príslušného vyšetrovateľa o spôsobe vybavenia tohto trestného oznámenia a stavu konania vo veci. Vyjadrenie príslušného vyšetrovateľa bolo doručené ústavnému súdu 18. februára 2011, v ktorom vyšetrovateľ uviedol: „... v predmetnej veci bolo dňa 1. 12. 2010 povereným príslušníkom OO PZ Jablonica v zmysle § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre prečin marenia a priebehu volieb a referenda podľa § 351 ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Vo veci bola dňa 2. 12. 2010 podľa § 230 ods. 2 písm. g) Trestného poriadku nariadené vyšetrenie. Vec bola pridelená vyšetrovateľovi dňa 15. 12. 2010. Ďalšie výsluchy svedkov sú naplánované v dňoch 28. 2. 2011 a 1. 3. 2011.“ Zároveň vyšetrovateľ k svojmu vyjadreniu pripojil kópie zápisníc zo 14. januára 2011 z výsluchu svedkov E. M. a M. M.

Okresné riaditeľstvo PZ doručilo ústavnému súdu 9. marca 2011 elektronickou poštou kópie zápisníc z výsluchu svedkyne V. H. z 28. februára 2011 a H. B. z 1. marca

2011, ako aj zápisnicu o konfrontácii medzi uvedenými svedkyňami z 8. marca 2011. Všetky zápisnice sú evidované pod sp. zn. ČVS: ORP-435/OVK-SE-2010.

Z uvedených zápisníc vyplývajú pre posúdenie sťažnosti tieto podstatné skutočnosti:

Svedkyňa V. H. vypovedala:

«Okrskok č. 2 mal volebné miesto v sále Kultúrneho domu v Jablonici. Predsedom komisie bola pani H. B., členmi boli pani D., K., Č. a P. Pani D. tam bola ako zástupca obecného úradu, ona všetko organizačne viedla. Pani B. je už staršia žena na dôchodku, ona moc písomnosti nezvláda, bola predsedníčkou okrsku z môjho pohľadu iba formálne.

Potom sme pokračovali ďalej s pani B. v sčítavaní ďalej, to už si sadla vedľa mňa vľavo na stoličku. Ako mi diktovala čísla hlasov, zrazu ju napomenula pani M. „H., čo to robíš, to sa nesmie“. Ja som nevidela nič na B., že by robila niečo, čo sa nesmie, ja som si pozerala do hárku, kam som značila čiarky.

... bol medzi B. a M. konflikt, tak pani B. jej pri sčítavaní hlasov povedala: „máli sa Ti?“, vtedy zobrala jeden z hlasovacích lístkov, chytila a roztrhla a hodila ho na stôl. Nevie, či to bol hlasovací lístok, ktorý mi už nadiktovala, alebo či to bol hlasovací lístok ešte z nenadiktovaných kandidátov, to vie iba B.

V tomto okamihu pani M. zavolala policajtov a prišli dvaja policajti z Jablonice, pán G. a pán B. V ich prítomnosti sme pokračovali ďalej v sčítavaní hlasov. Policajti zisťovali, čo sa stalo, nastal v sále hluk, všetci tam dokopy rozprávali i pani B., M. i M., bola to nezrozumiteľná debata. Pani B. bola stále vedľa mňa vľavo. Pri tejto roztržke sme naďalej zapisovali s B. platné hlasy na poslancov. Vtedy som videla, ako na jednom z hlasovacích lístkov s kandidátmi na poslancov pani B. zakrúžkovala číslo 7. Ja som jej nahlas povedala: „čo to robíš, to sa nesmie.“ Bol to jeden z lístkov, kde bolo zakrúžkovaných menej ako 9 kandidátov, lebo na každom tomto lístku mohlo byť zakrúžkovaných najviac 9 kandidátov. Takto zakrúžkovaný lístok pani B. mi i ona nadiktovala do plachty. Ja som čiarku tomu siedmemu kandidátovi, čo ho zakrúžkovala B., potom i poznačila do plachty. Potom som si pozrela zoznam kandidátov, pod číslom 7 kandidoval pán I. H.

Ja som hlasovací lístok, ktorý dokrúžkovala B., dala nabok. Ukázala som ho pani D. i pánovi J. s pani K.. Pán J. mi nepovedal nič, pani K. povedala, aby sme rýchlo pokračovali, že druhá komisia už má hotové.

Upresňujem, že hlasovací lístok, ktorý roztrhala, už bol z kôpky nadiktovaných hlasov, dodatočne som si na toto spomenula. Takže roztrhnutie tohto lístka voľby neovplyvnilo, bola to drzosť ho roztrhnúť.

Keď sme už s B. nemali čo robiť, lebo sme už nepokračovali, kvôli vzniknutej situácii v práci, tak mi pani B. povedala: „H. prepáč, urobila som krúžok iba jedenkrát.“ Či hovorila pravdu, ja neviem, osobne som nič viac nevidela, pred mojimi očami krúžkovala iba raz, krúžok vykonala modrým perom. Tento krúžok ňou vykonaný sa od ostatných krúžkov odlišoval, bol taký roztrasený. Ona zakrúžkovala číslo 7, koľko tam bolo spolu krúžkov, uviesť neviem.»

Svedkyňa H. B. vypovedala:

«...pani M. (pri sčítavaní hlasov, pozn.) začala na mňa kričať: „B. krúžkuje poslancú, volám políciu, volám televíziu, volám novináru“. Ja som pritom nič nekrúžkovala, iba som kontrolovala počet hlasov, či ich nie je viac ako 9.

Pri sčítavaní hlasov som nemal v ruke žiadne pero, bola to iba obyčajná ceruzka, ktorou som si pomáhala pri sčítavaní hlasov. Táto ceruzka pre mňa plnila funkciu takého ukazovátka.»

Na otázku vyšetrovateľa, či počula v miestnosti od niekoho z členov komisie, že by niekto z nich roztrhol hlasovací lístok, svedkyňa odpovedala: *„Keď pani M. ku mne zrazu priskočila ku stolu, že krúžkujem, jeden hlasovací lístok na poslancov som v šoku pokrčila, neviem, či som ho i natrhla, určite nebol celý roztrhnutý. Potom som ho v šoku niekam odhodila, neviem kam.“*

Zo zápisnice okresného riaditeľstva PZ o konfrontácii medzi svedkyňou H. B. a V. H. vyplýva, že svedkyňa H. B. poprela krúžkovanie na hlasovacích lístkoch a pripustila, že *„obyčajnou tuškou“* krúžkovala raz, ale iba na *„pomocnom hlasovacom lístku“*. Svedkyňa V. H. zotrvala na svojich tvrdeniach a v priamej konfrontácii vyvrátila pravdivosť uvedených tvrdení svedkyne H. B. týkajúcich sa zásahov do hlasovacích lístkov, pričom uviedla:

„Nehovíš pravdu, žiadne pomocné hlasovacie lístky si na stole nemala. Zakrúžkovala si na volebnom lístku číslo 7 modrým perom. Obyčajnú ceruzku Ti predtým zobrala pani D., a to vtedy, ako ste sa handrkovali s M. Šmýrak, teda kus papiera si mala

na stole, keď sa sčítavali hlasy na starostu. V žiadnom prípade tento šmýrak, nebol hlasovací lístok.“

10. Na vyžiadanie ústavného súdu mu obec doručila 14. marca 2011 niektoré súčasti volebnej dokumentácie týkajúce sa sťažnosti sťažovateľky.

Preskúmaním volebnej dokumentácie, vykonaným ústavným súdom v ten istý deň, bolo zistené, že v páskou prelepenom zväzku je 559 použitých obálok, v zapečatenom zväzku sa nachádza 544 ks (platných) volebných hlasovacích lístkov pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva obce v 2. volebnom okrsku a v osobitnej, neoznačenej obálke prelepanej páskou sa nachádza ďalších 12 hlasovacích evidentne neplatných (z toho 1 roztrhnutý hlasovací lístok, 5 nesprávne upravených, 2 s väčším počtom zakrúžkovaných kandidátov ako je volený počet poslancov, 4 nijako neupravené hlasovacie lístky), t. j. spolu 556 hlasovacích lístkov.

Preskúmaním zápisnice okrskovej volebnej komisie v okrsku č. 2 bolo zistené, že celkový počet osôb zapísaných do zoznamu voličov je 988, počet voličov, ktorým boli vydané obálky je, 559, počet odovzdaných obálok je 559 a počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva obce je 556, teda rovnaký, ako je súčet všetkých hlasovacích lístkov zistený ústavným súdom (544 platných a 12 neplatných). Z porovnania originálov všetkých troch zápisníc je zrejmé, že uvedený (nesprávny) počet 556 hlasovacích lístkov označených ako platných spolu so 416 hlasovacími lístkami z 1. volebného okrsku sa premietol aj do súčtu odovzdaných platných hlasovacích lístkov pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva za celú obec (972) v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci.

Súčasťou preskúmanej volebnej dokumentácie boli aj 3 voľne uložené hlasovacie lístky pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva obce perom označené slovom „POMOCNÉ“ a „B.“. Žiadna iná úprava, napr. krúžok na poradovom čísle kandidáta, sa na nich nenachádza.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Z čl. 129 ods. 2 ústavy vyplýva oprávnenie, ako aj povinnosť ústavného súdu preskúmať na základe volebných sťažností tak ústavnosť, ako aj zákonnosť namietaných volieb.

Voľby sú všeobecne akceptovaným demokratickým prostriedkom pravidelného obnovenia verejnej moci občanmi.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. predovšetkým aktívneho a pasívneho volebného práva. Ústava garantuje všetkým oprávneným voličom voliť svojich zástupcov do voľbami kreovaných orgánov verejnej moci (aktívne volebné právo), t. j. rozhodovať o personálnom, resp. politickom zložení nimi volených orgánov verejnej moci (čl. 30 ods. 1 ústavy), pričom garantuje tiež všeobecnosť, rovnosť a priamosť volebného práva, ako aj jeho vykonanie tajným hlasovaním (čl. 30 ods. 3 ústavy). Zároveň ústava garantuje predovšetkým prostredníctvom čl. 30 ods. 4 možnosť (právo) občanov, a vo vzťahu k voľbám orgánov územnej samosprávy aj cudzincov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky (čl. 30 ods. 1 druhá veta ústavy), uchádzať sa o zvolenie do funkcie starostu obce alebo funkcie poslanca obecného zastupiteľstva za rovnakých podmienok [pasívne volebné právo (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 18/07)].

Pod zákonnosťou volieb do orgánov územnej samosprávy treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona (m. m. PL. ÚS 34/99 alebo PL. ÚS 82/07), pričom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zistená nezákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv dotknutých osôb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 21/94 alebo PL. ÚS 82/07).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Citované ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádza svoje vyjadrenie predovšetkým vo voľbách a je základným predpokladom a podmienkou fungovania demokratického štátu (m. m. PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 82/07).

V rámci svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd uviedol, že dosiahnutie absolútneho súladu prípravy a priebehu volebného procesu so zákonom je prakticky neuskutočniteľné. Ak by sa nespokojnosť politických strán a hnutí, resp. nezávislých kandidátov zúčastnených na voľbách s volebnými výsledkami prejavila vždy po voľbách iniciovaním konania pred ústavným súdom, môže to viesť k spochybňovaniu parlamentnej demokracie a inštitútu volieb. Vyhlásenie volieb za neplatné, resp. zrušenie ich výsledku z dôvodu nepatrného porušenia ustanovení zákona o voľbách totiž vytvára možnosti pre vedomú manipuláciu s voľbami (obdobne PL. ÚS 19/94).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd využíva svoju právomoc pri zistení neústavnosti alebo nezákonnosti volieb a vyhlási voľby za neplatné alebo zruší výsledok volieb podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde iba vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, pričom sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie ustanovení upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94 a PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 32/03). Porušenie volebného zákona musí dosahovať takú intenzitu, ktorá v príčinnej súvislosti má za následok nezákonnosť volieb, resp. nezákonnosť ich výsledku (PL. ÚS 14/99, PL. ÚS 32/03).

Ústavný súd uplatnil citované východiskové tézy aj pri posúdení argumentačných námietok sťažovateľky.

1. Ústavný súd sa musel v prvom rade vysporiadať s procesnou otázkou, ktorá bola nastolená sťažovateľkou jednak jej vyhlásením z 5. januára 2011, ale tiež späťvzatím sťažnosti sťažovateľkou a jej právnym zástupcom (doručené ústavnému súdu 25. januára 2011).

Obsah vyhlásenia sťažovateľky, ktoré časovo predchádzalo späťvzatiu, v ktorom tvrdí, že sťažnosť nepodávala a ani nepodpísala splnomocnenie advokátovi, je v rozpore s jej neskorším podaním zo 14. januára 2011, v ktorom uviedla, že berie sťažnosť, „ v ktorej napadám zvolenie (...) za poslancov obecného zastupiteľstva obce Jablonica“, v celom rozsahu späť a žiada konanie o jej sťažnosti zastaviť. Ústavný súd pri posudzovaní uvedených rozporuplných podaní sťažovateľky nemal dôvod pochybovať o relevancii druhého (časovo neskoršieho) úkonu sťažovateľky, preto prijal právny záver, že sťažovateľka vzala účinne svoju sťažnosť späť.

Na druhej strane, závažné indície o neústavnosti a nezákonnosti volieb poslancov do obecného zastupiteľstva obce, ktoré vyplynuli z dokazovania v súvisiacom konaní o sťažnosti na voľby starostu obce, najmä však z obsahu svedeckých výpovedí pri výsluchoch uskutočnených okresným riaditeľstvom PZ, vyvolali potrebu zvážiť analogickým postupom podľa § 54 zákona o ústavnom súde, či nie je daný taký významný verejný záujem, ktorý by odôvodňoval späťvzatie sťažnosti nepripustiť.

Ústavné práva občanov plynúce z čl. 30 ods. 1, 3 a 4 ústavy a ústavne zakotvená koncepcia plynúca z čl. 64a v spojení s čl. 67 a čl. 69 ods. 2 a 3 ústavy a následne aj z ustanovení ďalších zákonov zahŕňa požiadavku, aby personálne obsadenie orgánov obce bolo výsledkom vôle fyzických osôb, ktoré majú k obci ako jednotke územnej samosprávy právne relevantný vzťah spočívajúci v trvalom pobyte na jej území. Dôvod definovanej koncepcie tkvie v samotnej podstate samosprávy ako spravovať svoje vlastné záležitosti samostatne a v prostredí relatívnej nezávislosti od štátu (PL. ÚS 6/2011).

Ústavný súd sa musí pri tomto type konania (konanie vo volebných veciach) vzhľadom na jeho účel, ktorým je predovšetkým verejný záujem na tom, aby výsledok volieb odrážal skutočnú vôľu voličov, a bol teda zachovaný základný predpoklad fungovania demokratického štátu, riadiť princípom materiálneho chápania ochrany

ústavnosti, a vysporiadať sa tak s každým zisteným a zároveň relevantným porušením zákonnosti alebo ústavnosti volebného procesu (PL. ÚS 96/07).

Naplnenie uvedených ústavných postulátov v každej obci Slovenskej republiky je podľa názoru ústavného súdu dôležitým verejným záujmom, ktorý pri aplikácii svojej právomoci podľa čl. 129 ods. 2 ústavy musí ústavný súd uprednostniť pred súkromným záujmom fyzickej osoby, v danom prípade sťažovateľky, preto ústavný súd o späťvzátí jej sťažnosti rozhodol tak, že ho nepripustil (bod 1 výroku nálezu).

2. Jadrom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že v priebehu sčítavania hlasov pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva predsedníčka okrskovej volebnej komisie H. B. manipulovala s odovzdanými hlasovacími lístkami tak, že na hlasovacích lístkoch krúžkovala poradové čísla kandidátov.

Ústavný súd posudzujúc tvrdenia sťažovateľky a výpovede svedkov vyhodnotil ich dôkaznú silu riadiac sa dôsledne zásadou voľného hodnotenia dôkazov ukladajúcou zhodnotiť každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach. Na základe takto vykonaného dokazovania dospel k týmto skutkovým zisteniam a relevantným záverom:

Z obsahu výpovedí svedkýň M. M., E. M. a V. H. považuje ústavný súd za jednoznačne preukázané, že predsedníčka okrskovej volebnej komisie H. B. manipulovala s voličmi odovzdanými hlasovacími lístkami pre voľbu poslancov do obecného zastupiteľstva obce, a to tak, že ich sama upravovala zakrúžkovaním poradového čísla kandidátov. S vysokou pravdepodobnosťou tak urobila v prospech zvoleného poslanca I. H.

Výpoveďami sa nepodarilo ustáliť, koľko presne hlasovacích lístkov H. B. takto „upravila“, avšak vzhľadom na to, že tri svedkyne túto jej činnosť zaregistrovali v rôznych okamihoch a dve svedkyne ju zároveň na nedovolenosť a nezákonnosť tohto konania upozornili, ústavný súd dospel k záveru, že upravených bolo viacero, minimálne 3 hlasovacie lístky.

Rovnako sa výpoveďami svedkov a preskúmaním volebnej dokumentácie preukázalo, že 1 hlasovací lístok H. B. (po predchádzajúcom zásahu do jeho obsahu) roztrhla, teda znehodnotila.

Uvedené závery sú podporené aj výsledkami preskúmania príslušnej časti volebnej dokumentácie, ktoré navyše nepotvrdzujú pravdivosť obrany svedkyne H. B. (v zápisnici o konfrontácii svedkov), v ktorej tvrdí, že „*krížkovala iba raz na pomocnom hlasovacom lístku*“.

3. Z vykonaného dokazovania (svedecké výpovede E. M., V. H. a H. B.) považuje ústavný súd tiež za jednoznačne preukázané, že sčítavania hlasov na hlasovacích lístkoch sa aktívne zúčastnila zapisovateľka okrskovej volebnej komisie A. D.

4. Z výpovedí svedkov (M. M., E. M., V. H. a H. B.) vyplynulo, že po ukončení hlasovania predsedníčka okrskovej volebnej komisie nedala zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky. Táto skutočnosť sa potvrdila aj preskúmaním volebnej dokumentácie, pretože po jej otvorení na ústavnom súde sa v nej nachádzali nezapečatené (voľne sa nachádzajúce) nepoužité hlasovacie lístky pre voľbu starostu obce (5 ks), nepoužité hlasovacie lístky pre voľbu poslancov do obecného zastupiteľstva (5 ks) a 5 ks nepoužitých obálok s pečiatkou obce, pričom iné (zapečatené) zväzky uvedených dokumentov sa v doručenej volebnej dokumentácii nenachádzali.

5. Z preskúmania volebnej dokumentácie obce vyplýva, že okrsková volebná komisia pre 2. volebný okrskok v zápisnici označila všetky odovzdané hlasovacie lístky pre voľbu poslancov do obecného zastupiteľstva ako platné (556) napriek tomu, že z prepočítania týchto hlasovacích lístkov ústavným súdom je zrejmé, že platných hlasovacích lístkov je 544 a ďalších 12 hlasovacích lístkov je podľa ich obsahu zjavne neplatných, čo korešponduje aj s tým, že vo volebnej dokumentácii sú tieto lístky aj oddelene uložené.

III.

1. K manipulácii s voličmi odovzdanými hlasovacími lístkami predsedníčkou okrskovej volebnej komisie H. B.

Podľa čl. 30 ods. 1 ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 64 ústavy základom územnej samosprávy je obec.

Podľa čl. 67 ods. 1 ústavy územná samospráva sa uskutočňuje na zhromaždeniach obyvateľov obce, miestnym referendom, referendom na území vyššieho územného celku, orgánmi obce alebo orgánmi vyššieho územného celku.

Podľa čl. 69 ods. 1 ústavy orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta obce.

Podľa čl. 69 ods. 2 ústavy obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva. Poslancov volia na štvorročné obdobie obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Voľby poslancov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

Podľa § 31 ods. 1 volebného zákona volič hlasuje osobne. Zastúpenie nie je prípustné. Členovia okrskovej volebnej komisie nesmú voličom upravovať hlasovacie lístky.

V rámci svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd uviedol, že zvolenie orgánu územnej samosprávy je výsledkom vôle vyjadrenej voličmi ich osobným hlasovaním v prospech nimi zvolených kandidátov. Táto vôľa nemôže byť čiastočne alebo úplne

modifikovaná vedomým zásahom člena (členov) miestnej volebnej komisie, t. j. že rozhodnutie miestnej volebnej komisie v dôsledku toho nevyjadruje skutočný výsledok volieb (sp. zn. PL. ÚS 16/99, m. m. PL. ÚS 10/03).

V inej veci (PL. ÚS 1/07) ústavný súd konštatoval, že akákoľvek manipulácia s volebnými lístkami vrátane roztrhania prebytočných lístkov predstavuje konanie nezlučiteľné so zákonom o voľbách, ktoré predstavuje porušenie tohto zákona. Takéto konanie predstavuje hrubý zásah do slobodnej súťaže politických síl ako jeden z atribútov pravidelnej skúšky demokracie vo volebnom procese.

Preukázané zasahovanie do hlasovacích lístkov pre voľbu poslancov do obecného zastupiteľstva obce H. B. je podľa názoru ústavného súdu závažným a hrubým porušením volebného zákona (§ 31 ods. 1), ktoré svojou povahou priamo zasahuje do podstaty ústavných princípov volebného práva do samosprávnych orgánov obce a zároveň do výsledkov volieb, ktoré musia vyjadrovať výlučne prejavenu vôľu oprávnených voličov. V danom prípade je závažnosť porušenia zákona ešte umocnená skutočnosťou, že takéhoto konania sa dopustila predsedníčka okrskovej volebnej komisie.

2. K účasti zapisovateľky okrskovej volebnej komisie pri sčítavaní hlasov

Podľa § 37 a § 38 volebného zákona úkony spojené so sčítaním hlasov a posudzovaním hlasovacích lístkov môžu vykonávať výhradne iba členovia okrskovej volebnej komisie.

Podľa § 11a ods. 1 volebného zákona zapisovateľ volebnej komisie zabezpečuje organizačné a administratívne záležitosti súvisiace s prípravou a priebehom rokovania volebnej komisie. Zároveň plní funkciu odborného poradcu volebnej komisie.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu v tejto súvislosti vyplýva, že ústavný súd účasť zapisovateľky pri sčítaní hlasov vo volebnej komisii hodnotí ako postup odporujúci § 37 volebného zákona, ktorý proces zisťovania vôle voličov zveruje výlučne do právomoci členov volebných komisií. Zapisovateľ volebnej komisie je technickým pracovníkom, nie však členom volebnej komisie, ktorý by sa mohol zúčastniť sčítania hlasov. Jeho aktívna

účasť pri sčítaní hlasov môže ovplyvniť nepredpojatosť okrskovej volebnej komisie pri takom dôležitom úkone, ako je zisťovanie vôle voličov. Skutočnosť, že sa zapisovateľka aktívne zúčastňovala sčítavania odovzdaných platných hlasov, spochybňuje regulárnosť zisťovania výsledkov volieb (mutatis mutandis PL. ÚS 1/07, PL. ÚS 4/2011).

V posudzovanom prípade bolo nespochybniteľným spôsobom preukázané, že sčítania hlasov sa v okrskovej volebnej komisii ako priama aktérka zúčastnila jej zapisovateľka A. D. (bod II.2 odôvodnenia). Tento nedostatok v činnosti okrskovej volebnej komisie hodnotí ústavný súd ako závažné porušenie § 37 a § 38 volebného zákona, ktoré je spôsobilé ovplyvniť dosiahnuté výsledky volieb (potenciálna kauzalita). Je pravdou, že v konkrétnom prípade ústavný súd príčinnú súvislosť medzi týmto porušením a výsledkom volieb pozitívnym spôsobom nezistil.

3. K nezapečateniu nepoužitých hlasovacích lístkov a obálok

Podľa § 37 ods. 1 volebného zákona po ukončení hlasovania dá predseda okrskovej volebnej komisie zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky, a potom dá otvoriť volebnú schránku.

V obdobnej volebnej veci už ústavný súd konštatoval, že nedodržanie povinnosti o úschove a usporiadaní jednotlivých častí volebnej dokumentácie vrátane povinnosti zapečatiť odovzdané hlasovacie lístky (platné aj neplatné) s vyznačením ich počtu však pri prieskume ústavnosti a zákonnosti volieb ústavným súdom spochybňuje hodnovernosť jednotlivých častí volebnej dokumentácie a celej činnosti volebnej komisie ako takej (PL. ÚS 4/2011).

V rámci dokazovania vyšlo najavo a ústavný súd to považuje za preukázané, že po skončení hlasovania, ale ani počas celého priebehu sčítania hlasov k zapečateniu nepoužitých hlasovacích lístkov a obálok okrskovou volebnou komisiou nedošlo (bod II.3 odôvodnenia). Zneužitie tohto nezákonného postupu, ktorým došlo k porušeniu explicitne vyjadrenej zákonnej povinnosti (§ 37 ods. 1 volebného zákona) predsedníčky okrskovej volebnej komisie, zistené nebolo. Aj v tomto prípade však takéto netransparentné nakladanie s časťou volebnej dokumentácie je spôsobilé ovplyvniť volebný výsledok

a skutočnosť, že dôkaz o zneužití takéhoto postupu neuviedla sťažovateľka ani ho neposkytli svedkovia, automaticky neznamená, že k nemu nedošlo.

4. K posúdeniu a evidencii hlasovacích lístkov okrskovou volebnou komisiou

Podľa § 37 ods. 3 volebného zákona po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdelí hlasovacie lístky pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce (primátora). Potom zistí počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Výsledky zapíše do zápisnice o hlasovaní.

Podľa § 38 ods. 1 volebného zákona neplatný je hlasovací lístok: a) ktorý nie je na predpísanom tlačive, b) ktorý nie je upravený podľa § 31 ods. 4, c) ak volič na hlasovacom lístku neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta, alebo ak označil zakrúžkovaním viac kandidátov, než má byť vo volebnom obvode zvolených do obecného (mestského) zastupiteľstva, alebo neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta na funkciu starostu obce (primátora), alebo ak zakrúžkovaním označil viac ako jedného kandidáta na takúto funkciu.

Označenie všetkých (556) hlasovacích lístkov pre voľbu poslancov do obecného zastupiteľstva obce okrskovou volebnou komisiou v zápisnici o hlasovaní ako platných napriek tomu, že vo volebnej dokumentácii sa ich nachádza iba 544 a 12 hlasovacích je neplatných, ústavný súd považuje za zjavné porušenie citovaných ustanovení volebného zákona. Vychádzajúc však z dôvodov neplatnosti, reálny predpoklad, že hlasy voličov boli premietnuté do celkových výsledkov volieb, existuje iba pri troch z uvedených neplatných hlasovacích lístkoch, na ktorých je vyznačených viac kandidátov ako volených poslancov, resp. pri roztrhnutom lístku. Tento predpoklad, ak by sa aj potvrdil, nemôže ovplyvniť výsledok volieb do takej miery, aby ho mohol ústavný súd v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) alebo c) zákona o ústavnom súde zrušiť, ak navyše voľby v 2. bode výroku tohto nálezu vyhlasuje za neplatné.

IV.

Ústavný súd po starostlivom zvážení všetkých okolností daného prípadu, hodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo, ako aj v ich súhrne dospel k záveru, že voľby poslancov do obecného zastupiteľstva obce konané 27. novembra 2010 prebehli nezákonným a neústavným spôsobom.

Zistené viacnásobné závažné, v prípade zasahovania do obsahu hlasovacích lístkov aj hrubé porušenie volebného zákona, priamo ovplyvňujúce výsledok volieb znamená zároveň aj neústavnosť týchto volieb spočívajúcu v zásahu do základného práva občanov zúčastňovať sa na správe vecí verejných slobodnou voľbou svojich zástupcov, do princípu rovnosti a priamosti volebného práva a do základného práva občanov na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok, ktoré sú garantované čl. 30 ods. 1, 3 a 4 ústavy, oprávňuje ústavný súd uplatniť svoju právomoc podľa čl. 129 ods. 2 ústavy a § 63 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Porušenie ústavnosti a zákonnosti vo fáze samotných volieb môže mať za následok tak vyhlásenie volieb za neplatné, ako aj zrušenie výsledku volieb. Základným predpokladom na zrušenie výsledku volieb je preukázanie takých porušení volebného zákona, ktoré odôvodňujú záver o inom výsledku volieb (PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 32/03).

Povaha zisteného porušenia volebného zákona neumožňuje v tomto prípade presne kvantifikovať jeho vplyv na výsledky volieb.

Sťažovateľka navrhovala zrušiť výsledok volieb do samosprávy obce.

Ústavný súd v súlade s už uvedeným princípom materiálneho chápania ochrany ústavnosti aj v tomto prípade prihliadol tiež na to, že sťažovateľ vo volebných veciach má objektívne, a to už aj z povahy veci patriacej do sféry verejného práva, sťaženú situáciu pri získavaní poznatkov a predkladaní dôkazov o porušení ústavnosti a zákonnosti volieb. Z toho potom vyplýva, že formulácia petitu v takýchto sťažnostiach nemusí vždy zodpovedať reálnemu stavu veci (m. m. PL. ÚS 96/07).

Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností ústavný súd o sťažnosti sťažovateľky vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti označených volieb rozhodol podľa § 63 ods. 1 písm. a) tak, že ich vyhlásil za neplatné (bod 2 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2011